

СХВАЛЕНО
педагогічною радою
(протокол №1 від 30.08.2023 р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом по Остерському ліцею №2
Остерської міської ради
№98 від 31.08.2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
(другий рівень повної загальної середньої освіти)
(5-6 класи)
Остерського ліцею №2 Остерської міської ради

Період реалізації: 2023-2024 навчальний рік

1. Вступна частина.

Освітня програма другого рівня повної загальної середньої освіти (5-6 класи) Остерського ліцею №2 Остерської міської ради (далі - **Освітня програма закладу**), розроблена на основі **Типової освітньої програми** затвердженої Наказом МОН України № 235 від 19.02.2021 р «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і ґрунтується:

на законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»;

на Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р);

на Державному стандарті базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898).

Тип закладу: заклад загальної середньої освіти з навчанням українською мовою.

Метою Освітньої програми закладу є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Завдання Освітньої програми закладу – це реалізація мети Освітньої програми закладу через врахування вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреб учнів, що ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;

забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;

становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;

формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;

створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;

утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;

формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, державної мови;

плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за Освітньою програмою закладу можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до Остерського ліцею № 2 Остерської міської ради (далі – **Ліцей №2**), який забезпечує у відповідності п.1.5. **Статуту Ліцею №2** реалізацію освітніх програми на всіх рівнях загальної середньої освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом встановленого зразка (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти, табелем навчальних досягнень учня / учениці).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюють комісію, затверджують її склад (голову та членів комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складають за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження (в годинах) на адаптаційному циклі базової середньої освіти і його розподіл за освітніми галузями та роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) Ліцею №2 сформовано для закладу з навчанням українською мовою (додаток 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235)

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 5а,б класів 2022-2023 н.р.	Кількість годин, 6 клас 2023-2024 н.р.
Мовно-літературна	На тиждень	11	11
	На рік	385	385
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1,5
	На рік	35	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Технологічна	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Інформатична	На тиждень	1	1,5
	На рік	35	52,5
Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Фізична культура***	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	30	32
	На рік	1050	1120
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів****	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

4. Навчальний план ліцею №2 з визначеним переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання.

Загальні коментарі до плану

1. Навчальний план для учнів 5-6 класів Ліцею №2 сформовано у відповідності до Типового навчального плану для 5- 9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 19 лютого 2021 року № 235) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-6 класів (Таблиця 1 **Освітньої програми закладу**).

2. Кількість навчальних годин для вивчення української мови в Ліцеї №2

виділена у відповідності до четвертого абзацу третьої частини статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

3. Уроки з фізичної культури є обов'язковими в Ліцеї №2 і проводяться не менше трьох разів на тиждень (четверта частина статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»).

4. Додаткові години, які передбачені начальним планом, використовуються для поділу на групи при вивченні технологій.

5. У Ліцеї запроваджуються такі інтегровані курси: Інтегрований курс «Пізнаємо природу»; Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Навчальний план з навчанням українською мовою

Таблиця № 2

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень	
		5 клас	6 кл
Мовно-літературна	Українська мова	4	4+4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5
	Іноземна мова	3,5	3,5+3,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія		2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я,	0,5	1
	Етика	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	
	Історія України. Всесвітня історія		2
Інформатична	Інформатика	1	1,5
Технологічна	Технології	2	2
		2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		27+3	29+3 (+4 +3,5+2)
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	2
Проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27+3	29+3

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальної кількості годин, визначеної у Таблиці 1.

5. Перелік модельних навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом Ліцею № 2.

Загальні коментарі до модельних навчальних програм

1. На основі модельної навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчителем Ліцею №2 складається календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем Ліцею №2 у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах Ліцею №2 є неприпустимим.

2. Автономія вчителя забезпечується академічною свободою, що включає свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі закладу.

3. Автономія вчителя забезпечується розробленням та впровадженням проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання.

4. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховує при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

5. Адміністрація Ліцею №2 або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Модельні навчальні програми Ліцею №2

Таблиця 3

Освітня галузь	Модельна програма	
	Назва	Автори
Мовно-літературна:		
Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи»	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П.
Українська література	«Українська література. 5-6 класи»	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.
Зарубіжна література	«Зарубіжна література 5-9 класи»	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О. та інші
Іноземні мови	«Англійська мова 5-9 класи»	Зимомимря І. М., Мойсюк В. А.
Громадянська та історична освітня галузь	«Вступ до історії України та громадянської освіти» 5 клас»	Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В.

	Навч. програма „ Історія України. Всесвітня історія . 6 кл."	(автори Бурлака О.В. , Майорський В.В. , Мелещенко Т.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.)
Математична освітня галузь	«Математика.5-6 класи»	Мерзляк А.П., Номировський Д.А.
Інформатична освітня галузь	«Інформатика. 5-6 класи»	Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.
Природнича освітня галузь	«Пізнаємо природу» 5-6 класи (інтегрований курс)	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 класи»	Педан О.С., Коломієць Г.А., та ін
Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи» (інтегрований курс)	Шиян О., Волощенко О. та ін.
Етика і предмети морального спрямування	«Етика. 5-6 класи»	Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л.
Технологічна освітня галузь	«Технології 5-6 кл.»	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В.
Мистецька освітня галузь	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс)	Масол Л. М., Просіна О. В.

6. Опис форм організації освітнього процесу.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічних, кадрових, навчально-методичних, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. На вибір форм організації освітнього процесу впливають види діяльності, визначені в модельних програмах, обраних Ліцеєм №2.

Основними формами організації освітнього процесу в Ліцеї №2 є уроки:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Формами організації освітнього процесу в Ліцеї № 2 можуть бути:

лекції, семінари, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, співбесіди, навчально-практичні заняття, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо; консультації, які проводяться з учнями, що не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів;

Форми організації освітнього процесу в Ліцеї №2 можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів/ інтегрованих курсів за умови виконання державних вимог Державного стандарту.

Вибір форм і методів навчання вчитель Ліцею №2 визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у модельних навчальних програмах окремих предметів/інтегрованих курсів.

За потреби Ліцей №2 може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у Ліцеї №2 (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення технології за умови більше 27 учнів у класі.

7. Опис інструментарію оцінювання.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів/інтегрованих курсів обов'язкового освітнього навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтовані на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники ліцею №2 здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

